

Nemzetközi földrajzi kapcsolatainknak elkövetkező fontos állomása lesz az 1960. évi, Stockholmban megrendezésre kerülő nemzetközi földrajzi kongresszus. Mindent el kell követnünk, hogy ezen a kongresszuson a magyar geográfusok minél nagyobb számban részt vehessenek, hogy hazai földrajzi kutatásaink eredményeit a földrajztudományok minél több ágában megismertessék a nemzetközi fórummal.

Viszonylag kevés külföldi előadót üdvözölhattünk Társaságunkban. A. S. Beskov szófiai professzor és akadémikus a bulgár rayonrendezésről, Miroslav Blazek prágai docens a csehszlovák II. és III. ötéves terv ipari létesítményeiről, Trevor Llyod montreali egyetemi tanár pedig Kanadáról tartott előadást. Hosszabb-rövidebb ideig tartó hazai tanulmányúton vettek részt német, lengyel, román és bulgár geográfusok.

Az elmúlt három esztendő folyamán több magyar geográfus nyert el akadémiai tudományos fokozatot: Radó Sándor és

Bacsó Nándor a doktori fokozatot, Simor Ferenc, Wallner Ernő, Leél-Össy Sándor, Korpás Emil, Pécsi Márton és Peja Győző pedig a kandidátusi fokozatot. Földrajz-pedagógusaink közül a közoktatásügy kiváló dolgozója kitüntetést kapta meg Szabó Pelsőczy Józsefné, Smaroglay Ferenc, Tóth Aurél, Temes Ferenc és Szamkó Alajos, a kiváló tanár, kitüntetést pedig Nagy Vendelné.

Íme a három év mérlege a maga sikerreivel és hiányosságaival. Ha mindent összeadunk, és tekintetbe vesszük a reánk zúdult nehézségeket, önteltség nélkül is megállapíthatjuk, hogy munkánk nem volt meddő, és sikereink nagyobb súlyt képviselnek a mérleg serpenyőjében, mint a hiányosságok. Ezek a sikerek sarkalljanak minket arra, hogy az elkövetkező esztendőben még eredményesebben dolgozzunk azoknak a feladatoknak megvalósításán, amely a magyar marxista földrajztudományok előbbrevitelében a Magyar Földrajzi Társaságra hárulnak.

JELENTÉSEK A SZAKOSZTÁLYOK ÉS VIDÉKI OSZTÁLYOK MŰKÖDÉSÉRŐL

1. Természeti Földrajzi Szakosztály

A szakosztály működése az elmúlt három esztendőben, az ellenforradalmi események következtében átmenetileg beállott lanygulástól eltekintve, nagyon virágzó és eredményes volt. Az előadások színvonala egy-két elszigetelt eset kivételével, magas volt, és az előadásokat a legtöbb esetben hosszan tartó és nagyon nívós vita követte. Sok új tudományos eredmény került itt bemutatásra, és a megtartott előadások nagy része a szakfolyóiratokban már publikálást is nyert.

Az elmúlt hároméves ciklusban, beleértve az 1958 őszi Balatonfüreden megtartott vándorgyűlést is, összesen 11 előadó-ülést rendeztünk, ezeken 17 szakelőadás hangzott el, az előadások a természeti földrajz valamennyi szakterületét felölelték. Zömmel, közel felelészben geomorfológiai volt ugyan az előadások témája, azonban két-két előadás elhangzott az éghajlatról, a vízrajz, a növényföldrajz és a talajföldrajz tárgyköréből is.

Az előadások látogatottsága közepes volt, és nem érte el pl. a Karszt és Barlangkutató szakosztály, vagy az Oktatásmódszertani Szakosztály előadásainak látogatottságát, azonban a látogatottság mértéke a Gazdasági Földrajzi Szakosztályénál nagyobb volt.

A szakosztály munkájában kifogásolni való az, hogy nem mindig volt meg a kellő tervszerűség, és nem mindig voltak kellően megszervezve az előadások, illetve a vita vezetés vonala nem volt minden esetben eléggé határozott. A jövőben ezeket a hiányosságokat szükséges lesz legalább részben kiküszöbölni.

Láng Sándor dr.

szakosztálytitkár

Kéz Andor dr.

szakosztályelnök

2. Karszt- és Barlangkutató Szakosztály

Szakosztályunk 1956-ban az előző évekhez hasonlóan folytatta munkáját, és tavasszal több előadóülést rendezett. Előadásokat tartottak többek között — Jakucs László (a szakosztály csehszlovákiai tanulmányútjának programjáról) Kessler Hubert (Karszt-vidékek beszivárgási és lefolyási viszonyairól) és Leél-Össy Sándor (Nagykevély hegycsoport karsztmorfológiájáról).

1956 őszén és 1957 tavaszán — a Földrajzi Társaság többi szakosztályához hasonlóan nem tartottunk szakülést.

1957 őszén 2 szakülést tartottunk, melyek során Maucha László (Vass Imre-barlang), Leél-Össy Sándor (Jakucs L., Aggtelek) c. utikalauza) és Kárpáti-né.

Radó Denise (Vértes-hg. hidrográfiaja) tartottak előadásokat.

1958-ban is több szakülést rendeztünk. Előadók voltak — többek között — : Láng Sándor (Bulgária karsztjai) Jakucs László (Az Aggteleki Baradla alsóbarlangja) és Leél-Össy Sándor (Tinnyei és Kő-hegyi barlangok, a balatonfüredi Lóczy-barlang, a Kabhegy karsztmorfológiája.)

1959-ben eddig két előadás hangzott el. Jakucs László (Beszámoló a Bariban tartott nemzetközi karsztkongresszusról) és Kessler Hubert (Beszámoló az albániai tanulmányútról) részéről. Mindkét előadás a TIT-tel közös rendezésben hangzott el, igen nagy érdeklődés mellett.

Előadóüléseink mindig nagyon látogatottak voltak. Különösen a fiatalabb karszt kutatók vettek részt nagyszámban üléseinken. Minden előadás után élénk szakmai vita alakult ki.

1956—58-ban szoros kapcsolatot tartottunk fent a Magyar Hidrológiai Társaság Központi Karsztkutató Bizottságával.

1958 végén megalakult a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat, amely valamennyi magyar karsztkutató szervezet egyesítését tűzte ki céljául. Szakosztályunk vezetőségének az az egységes fel fogása, hogy a magyar karszt kutatás teljes egységének a megvalósítása érdekében hasznos, hogy szakosztályunk tagjai belépnek az új társulatba.

<i>Leél Össy Sándor dr.</i>	<i>Jakucs László</i>
szakosztálytitkár	szakosztályelnök

3. Természetjáró Csoport

1957 folyamán adódott lehetőség arra, hogy a Társaság keretén belül megalakuljon a magashegymászás összes kérdéseivel foglalkozó csoport, mely a magashegymászás elméleti és gyakorlati művelésével szervezetteren kíván foglalkozni.

Ma már ismét lehetőség van arra, hosszú évek szünetelése után, hogy hazánk fiai eljussanak a magas hegyek közé, ott el-sajátítsák és tovább ápolják a magashegymászás igazi célkitűzéseit, és a baráti országok ezen túlmenően a magashegymászók táborával szoros kapcsolatot létesítsenek. — A megalakult csoport az 1957. év folyamán hazai sziklamászó iskolákba két hivatalos túrát vezetett, valamint 1957. december 6-án a Földrajzi Intézet előadótermében megrendezte a Magas-Tátra magyar feltárását ismertető színes vetített képekkel kísért jól sikerült előadását.

A jelenléti ív szerint mintegy százan voltunk együtt ez alkalommal, a kis előadóterem zsúfolásig megtelt. A megnyilvánult részvétel mutatja, hogy mennyi érdeklődő akad, és ezek közül igen sokan — különösen a fiatalok közül — bizonyára lelkesen végleges elhatározással a hegymászás szolgálatába készek állni. Az előadóestről még csak annyit, hogy eljött közöttük Dr. Jordán Károly Kossuth-díjas tudós professzorunk, aki közel 60 évvel ezelőtt a Márta-csúcs és a Lomnici-csúcs róla elnevezett útváltozatán át való megmászásával tette ismertté nevét a Tátra-járók között.

Az 1958. évben megalakult a Természetbarát Szövetség Hegymászó és Alpin Bizottsága; a baráti szálak révén csoportunk a bizottsággal mindjárt felvette az összeköttetést, és a kialakult meleg kapcsolatot a jövőben még jobban el kívánjuk mélyíteni. Az Alpin Bizottság magashegyi ismeretterjesztő előadássorozata keretében Dr. Komarniczki Gyula a megnyitó és záró előadáson jan. 23. és máj. 8-án tátraí ismerettest nyújtott, febr. 6-án Dr. Dezsényi János a magashegyek szerkezetéről és morfológiájáról beszélt vetített képek kíséretében.

Február 21-én a Lengyel Olvasóteremben hangos filmet rendeztünk a Lengyel Tátra ismertetéséről, sífilm kíséretében.

Tavasszal másztúrákat rendeztünk, márc. 30. Ördögtorony, ápr. 20. Kétágú és máj. 11. Oszoly célponttal. Szept. 21-én részt vettünk a Vaskapunál a Zsigmondy emléktáblánál rendezett hegymászó találkozón. Aug. 26-tól szept. 11-ig a Szövetség Alpin Bizottsága által megrendezett Lengyel Tátra túrába kapcsolódtunk be.

Szept. 20—23. között a Földrajzi Társaság rendes évi vándorgyűlésén is képviseltük magunkat Balatonfüreden, valamint a Balatoni-felvidéken rendezett tanulmányi úton.

Nov 29—30-án részt vettünk az Alpin Bizottság évi nagybeszámolóján a Zsiroshegyen és az Ördögtoronyhoz vezetett csaknem havas másztúrán.

Az őszi szemeszterben szakosztályi ülésünk volt december 3-án a Földrajzi Intézetben. Ennek keretében a tavaly már kitűzött tudományos programnak megfelelően Dr. Szentfülöp Antal megemlékezett nagy földrajzi utazónk és leírónk, Déchy Mór legkiválóbb alpin teljesítményeiről. — Azzal, hogy felidéztek a magyar földrajztudomány egy-egy nagyját, munkatervünk összhangba kerül a Földrajzi Társaságnak azzal a célkitűzésével, mely-lal pl. a balatonfüredi vándorgyűlésen Lóczy Lajos munkásságának méltatásával